

БІРЖОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

А. Ю. Тепляшин,

*Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН
України, м. Одеса*

Перехід України до ринкової економіки склав необхідні умови для появи та розвитку фондового ринку, як джерела інвестування капіталу в національні підприємства реального сектору[1].

Сучасні дослідження видатних західних вчених Б. Ш. Бернанке, Дж. Сороса, Р. Дж. Шиллера відводять фондовому ринку найважливіше місце в сучасній економічній системі [2-3]. Б. Ш. Бернанке пише: «Фондовий ринок - це найважливіший механізм, що забезпечує ефективність функціонування всіх корпорацій», маючи на увазі крупні акціонерні товариства своєї власної країни - США, для яких механізм залучення капіталу через фондовий ринок носить пріоритетний характер, оскільки проведення публічного розміщення акцій на первинному або вторинному ринках дозволяє їм залучати величезні капітали інвесторів, охочих увійти до складу власників певного бізнесу, підвищувати ефективність підприємства за рахунок використання залучених коштів для розвитку бізнесу та ринкову вартість - через позитивну ліквідність свого фондового інструменту на ринку цінних паперів, - тому актуальним є визначення методики оцінки механізму залучення капіталу з фондового ринку України та його впливу на реальну ефективність національних підприємств.

Однією з таких методик є західна - P/S та P/E коефіцієнтів, які найбільш широко застосовуються та є класичними для більшості світових фондових бірж NYSE, LSE, Токуо SE при оцінці ефективності своїх емітентів, хоча з середини 2008 року в розпал світової фінансової кризи ця методика значно підпадала під критику, але все ж таки вона на теперішній 2014 рік залишається самою широко вживаною[4].

Визначимо за допомогою цієї методики ефективність залучення капіталу з фондового ринку України для енергогенеруючих підприємств ПАТ «Київенерго», ПАТ «Західенерго», ПАТ «ПЕМ-Енерговугілля», які таким способом систематично залучують капітал з 2007 року, та порівняємо це з реальним економічним станом досліджуваних підприємств.

Для розрахунку, в якості бази даних будемо використовувати дані цих підприємств з бірж ПФТС, УБ [5,6], та бухгалтерську звітність: баланси та звіти про фінансові результати цих підприємств, що відкрито розміщено на ресурсі державного агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України - «SMIDA» [7].

Наведені у таблицях 1,2 дані розрахунків ефективності залучення капіталу з фондового ринку по методиці P/E та P/S коефіцієнтів, яка широко застосовується на біржах NYSE, LSE, Токуо SE не відображає взаємозв'язку із реальним станом досліджуваних підприємств, бо високі значення коефіцієнтів

P/E та P/S не впливають на значення показників реального стану: рентабельності, ліквідності, зносу основних засобів.

Таблиця 1

Оцінка ефективності залучення капіталу
з фондового ринку для енергогенеруючих підприємств на 2014 рік

№	Підприємство, форма власності (ПАТ)	Номинал акції, (грн.)	Ціна акції, (грн.)	Ринкові акції, (млн. шт.)	Доход (млн. грн.)	P/E, (%)	$P_{p/s}$, (млн. грн.)	$S_{p/s}$, (млн. грн.)	P/S, (%)
1	«ПЕМ-Енерговугілля»	1,86	28,5	5	133,2	6,98	142,5	645	22,1
2	«Київенерго»	0,25	6,8	108	707,4	3,82	734,4	12226	6,01
3	«Західенерго»	10	92,6	12	991,2	12,11	1111,2	4749	23,4

Таблиця 2

Показники реального економічного стану
енергогенеруючих підприємств на 2014 рік

№	Підприємство, форма власності (ПАТ)	Знос основних засобів, (%)	Чистий прибуток (млн. грн.)	Чиста рентабельність виробництва	Абсолютна ліквідність
1	«ПЕМ-Енерговугілля»	64,82	122	0,189	1,4
2	«Київенерго»	56,85	1375	0,112	0,6
3	«Західенерго»	90,22	186	0,039	0,49

На основі доведеного можна допустити припущення щодо неефективності залучення інвестицій до енергогенеруючих підприємств України через біржові інструменти фондового ринку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1.Тепляшин А. Ю., Лисюк В. М. Підвищення конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів підприємницької діяльності шляхом залучення фондових інструментів // Економічні інновації. - 2012. - №51. - С. 270-280.
- 2.Abel A. B., Bernanke B. S., Croushore D. Macroeconomics : М. . - Boston: Addison Wesley Longman, 2007. - 672 p.
- 3.Shiller R. J. Irrational Exuberance: М. - Princeton University Press: Princeton University, 2000. - 312 p.
- 4.Нью-Йоркська фондова біржа (NYSE) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://nyse.nyx.com>.
- 5.Українська біржа (УБ) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ux.ua>.
- 6.Фондова біржа ПФТС [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://pfts.ua>.
- 7.Державне агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України - «SMIDA» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://smida.gov.ua>.